

Protocol voor politieke ambtsdragers bij agressie en geweld

Dit protocol is bedoeld voor burgemeester, wethouders, raadsleden en fractieleden. In dit protocol spreken we, om deze groep aan te duiden, over politieke ambtsdragers

ons kenmerk
team RGPORG
steller AWP van Es
doorkiesnummer +31 77 3596824
datum 30 augustus 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Organisatiegrens Zero Tolerance.....	1
1.2	Team Bestuurlijke agressie (TBA).....	1
2	Agressie en/of geweld	2
2.1	Definitie agressie en/of geweld	2
2.1.1	Reikwijdte protocol	2
2.2	Procedure bij agressie en/of geweld	2
3	Taken en verantwoordelijkheden	5
3.1	De burgemeester of locoburgemeester.....	5
3.2	De politieke ambtsdrager	5
3.3	De griffier	5
3.4	De gemeentesecretaris	5
3.5	De kabinetchef	5
3.6	De agressiecoördinator	6
4	Definities	7
4.1	Politieke ambtsdragers.....	7
4.2	Burger(s)	7
4.3	Organisatiegrens: Zero Tolerance.....	7
4.4	Agressie en/of geweld	7
5	Bijlagen	8
5.1	Bijlage Checklist incident.....	8
5.2	Maatregelen en sancties	8
5.2.1	Maatregelen	8
5.2.2	Sancties.....	9
5.3	Collegiale opvang – gesprekken	10
5.4	Bijlage emotie of agressie (hulpmiddel)	11

1 Inleiding

Politieke ambtsdragers (zie definitie 4.1) kunnen, gerelateerd aan de uitvoering van hun publieke taak, worden geconfronteerd met agressief gedrag van burgers (zie definitie 4.2): uitschelden, beledigen, persoonlijke bedreiging of bedreigingen aan het adres van familie, langdurig stalken of fysieke agressie.

Agressief gedrag kan de besluitvorming (oneigenlijk) beïnvloeden. Het raakt de zuiverheid van de besluitvorming en tast daarmee de integriteit van de gemeente Venlo en de politieke ambtsdrager aan. Voor politieke ambtsdragers is het belangrijk dat zij hun publieke taken vrij van dwang, drang kunnen uitoefenen zodat besluiten zonder druk kunnen worden genomen.

Agressie en/of geweld kunnen zeer ingrijpende gevolgen hebben voor de politieke ambtsdrager. De impact is niet alleen groot voor het slachtoffer zelf, maar ook voor zijn directe leef- en woonomgeving. De politieke ambtsdrager moet het vertrouwen hebben dat hij/zij door de gemeente ten tijde van agressie wordt ondersteunt bij de uitoefening van zijn/haar taak.

Politieke ambtsdragers vervullen hun publieke taken per definitie in de openbaarheid: de manier waarop zij omgaan met agressie heeft zodoende altijd een voorbeeldfunctie.

1.1 Organisatiegrens Zero Tolerance

De gemeente Venlo hanteert als uitgangspunt dat agressie en geweld niet worden getolereerd. Dit noemen we *Zero Tolerance* (zie definitie 4.3).

Wanneer er sprake is van agressie en/of geweld heeft de gemeente Venlo de regie en beslissingsbevoegdheid¹ over de afhandeling van het incident.

1.2 Team Bestuurlijke agressie (TBA)

Voor de afhandeling van een incident is een Team Bestuurlijke agressie samengesteld. Het team bestaat uit: burgemeester, gemeentesecretaris, griffier, kabinetschef, agressie coördinator, en evt. een communicatieadviseur en/of juridisch adviseur. Het team bespreekt de te nemen maatregelen en acties naar aanleiding van het agressie incident en toetst deze aan de hand van de checklist (bijlage 3).

De in dit protocol opgenomen handelswijze is er op gericht om regie te voeren zodra er sprake is van agressie en/ of geweld tegen politieke ambtsdragers.

Indien de burgemeester doelwit is van agressie en/of geweld neemt de loco-burgemeester zijn taak over.

---

¹ Conform arbowet

2 Agressie en/of geweld

De politieke ambtsdrager kan te maken krijgen met agressie en/of geweld. Om duidelijk aan te geven wat hieronder wordt verstaan, wordt in dit hoofdstuk de definitie omschreven. Daarnaast wordt aangegeven welke procedure gaat lopen nadat de politieke ambtsdrager in aanraking is gekomen met agressie en/of geweld.

2.1 Definitie agressie en/of geweld

Agressie en/of geweld is het welbewust verbaal uiten, gebruiken van fysieke kracht of macht, dan wel het dreigen daarmee, gericht tegen een politieke ambtsdrager, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van de publieke taak, wat resulteert of waarschijnlijk zal resulteren in een gevoel van bedreiging, materiele schade, letsel, psychische schade of de dood.²

Het protocol onderscheidt drie vormen van agressief gedrag te weten:

1. (non-) verbaal agressief gedrag (bijv. schelden, smaad, discrimineren)
2. persoonlijk agressief gedrag (bijv. bedreiging, intimidatie, politieke ambtsdragers onder druk zetten)
3. fysiek agressief gedrag (bijv. vernieling, mishandeling).

Dit is verder uitgewerkt in bijlage 5.2.

2.1.1 Reikwijdte protocol

Werk gerelateerde incidenten in de privé situatie en agressie en/of geweld tegen directe familie, vallen onder dit protocol zoals ook incidenten via social media, telefonisch of per post.

2.2 Procedure bij agressie en/of geweld

Indien een politieke ambtsdrager te maken krijgt met agressie en geweld en acuut gevaar loopt, bel dan direct 112.

Is de situatie niet acuut dan wordt er gehandeld volgens onderstaande procedure. De politieke ambtsdrager meldt het incident altijd intern, vervolgens wordt de melding geregistreerd en wordt de handelswijze bepaald.

1. Melden van agressie en geweld

Meldt agressie en geweld altijd direct bij de burgemeester.

De burgemeester schakelt met de kabinetschef die het Team Bestuurlijke Agressie³ (TBA) (zo nodig) activeert. Het team bespreekt de te nemen maatregelen en acties naar aanleiding van het agressie incident aan de hand van de checklist. (bijlage 3). De burgemeester besluit over de te nemen maatregelen en acties.

Zo nodig wordt het presidium ingelicht over de te nemen maatregelen en acties.

2. Registratie van de melding

Elke melding van agressie en geweld wordt door de agressie coördinator geregistreerd. De incidenten worden geregistreerd in het gemeentelijk incidenten registratiesysteem (GIR).

3. Maatregelen

In het TBA wordt bekeken welke maatregelen en of acties genomen moeten worden en/of uitgezet dienen te worden. Dit gebeurt aan de hand van de maatregelen en sancties, zoals genoemd in

---

² Bron; programma veilige publieke taak 2017

³ Het Team Bestuurlijk Agressie bestaat uit:

- 2 Protocol voor politieke ambtsdragers bij agressie en geweld

bijlage 3. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn een toegangsverbod, een ordegesprek of een waarschuwingsbrief.

De eventuele maatregelen worden bij voorkeur binnen 48 uur na de melding getroffen en (zo nodig) schriftelijk aangekondigd aan de overtreder en opgelegd door de burgemeester.

4. Aangifte

Wanneer agressie en/of geweld een strafbaar feit betreft is het doen van aangifte altijd het uitgangspunt. In het TBA wordt besproken of er aangifte wordt gedaan. Belangrijk is dat wanneer er aangifte wordt gedaan, er snel en zorgvuldig gehandeld moet worden en de materiële en immateriële schade altijd wordt verhaald. De kabinetschef en de agressiecoördinator overleggen zo nodig met de betrokkenen en de politie over de ernst van de situatie en de aangifte. Het doen van aangifte is belangrijk.

Bij een persoonlijke bedreiging wordt naast een opsporingsonderzoek gekeken of bewakings- en beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen. Hiervoor wordt door de politie een dreigingsinschatting gemaakt.

5. Informeren

In geval van agressie en/of geweld kunnen het College en/of het presidium vertrouwelijk worden geïnformeerd door de burgemeester. De burgemeester informeert de betrokken familieleden en biedt deze waar nodig hulp aan (zie 8 nazorg of taken agressiecoördinator).

6. Communicatie extern

Wanneer een politieke ambtsdrager slachtoffer wordt van een agressie en/of heeft dit impact op de politieke ambtsdrager en zijn omgeving. Direct moet gerekend worden met (landelijke) media-aandacht. Afhankelijk van de zwaarte van het incident wordt bezien of en hoe actief gecommuniceerd dient te worden. De adviseur bestuurlijke communicatie adviseert hierbij en ondersteunt de burgemeester. Speciale aandacht dient er te zijn voor het thuisfront: zij dienen apart op de hoogte te worden gehouden van besluiten en voortgang. Dit is een taak voor de burgemeester.

7. Verhalen van schade

Bij geleden schade, in welke vorm dan ook, is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzaker. Wanneer er aangifte is gedaan kan er gevoegd worden in een strafzaak. Maar de schade kan ook civiel rechtelijk worden verhaald op de dader.

7.1 Verzekeringen

Als er bij een incident schade is ontstaan, wordt deze zo veel mogelijk verhaald op de dader. Er kan materiële of immateriële schade zijn ontstaan. Deze schade is voor politieke ambtsdragers verzekerd middels de 'Goed Werkgeverschap' verzekering. De dekking van deze verzekering is uitgebreid met de module 'Politiek Molest'.

Daarnaast is voor het verlenen van rechtsbijstand een verzekering afgesloten bij Centraal Beheer. Deze verzekering is specifiek voor de politieke ambtsdragers van Venlo, dus voor burgemeester, wethouders en raadsleden.

8. Opvang en nazorg

Naast het regelen van praktische zaken is met name de emotionele ondersteuning van politieke ambtsdragers (en hun families) van groot belang voor het behoud van persoonlijk welzijn en voor adequaat functioneren in de toekomst. De impact van een incident kan groot zijn en daarom wordt altijd opvang en nazorg aangeboden.

De burgemeester is de eerst aangewezen persoon om de opvang en nazorg te verlenen aan de wethouders, de griffier doet dit voor de raadsleden. Afhankelijk van de aard van het incident kan er gekozen worden om zelf collegiale en emotionele ondersteuning te bieden (zie bijlage III voor voorbeeldwerkwijze). Is het incident te omvangrijk of is de familie betrokken, dan kan extern hulp ingeschakeld worden via de agressiecoördinator.

8.1 Slachtofferhulp

Wanneer er aangifte is gedaan wordt gevraagd of slachtofferhulp gewenst is. Slachtofferhulp is een vrijwillige organisatie die ondersteuning kan bieden bij: schadevergoeding, het strafproces en biedt emotionele hulp.

8.2 Traumahulp/bedrijfsmaatschappelijke hulp

De gemeente Venlo heeft contracten afgesloten met het bedrijf GMID om traumaopvang, opvang en nazorg en bedrijfsmaatschappelijke hulp te bieden. Dit kan worden ingeschakeld door de agressiecoördinator.

9. Advies en ondersteuning door derden

Wanneer een politieke ambtsdrager geconfronteerd wordt met agressie en geweld, dan kan hij/zij een beroep doen op advies en ondersteuning door derden zoals de landelijke vertrouwenslijn (telefonisch). De vertrouwenslijn helpt de politieke ambtsdrager bij alle vormen van agressief gedrag, door een luisterend oor te bieden en advies te geven.

Zie bijlage 5.4 voor de contactgegevens van de vertrouwenslijn.

3 Taken en verantwoordelijkheden

Een aantal functies binnen de organisatie heeft een taak en/of verantwoordelijkheid bij de aanpak van agressie en/of geweld. De taken en verantwoordelijkheden worden hieronder nader toegelicht.

3.1 De burgemeester of locoburgemeester

De burgemeester is bekend met de inhoud van dit protocol. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het protocol, de (eerste) opvang van zowel het slachtoffer als de collega's (en eventuele familieleden) na een incident en de actie richting de dader binnen 48 uur na het incident. De burgemeester doet onmiddellijk een beroep op de geëigende deskundigheid zowel intern als extern. De burgemeester bepaalt welke binnen zijn bevoegdheden, sanctie en reactie uit gaat naar de dader.

3.2 De politieke ambtsdrager

De politieke ambtsdrager is bekend met de inhoud van dit protocol. De politieke ambtsdrager heeft de plicht alle mogelijkheden te benutten om agressie en geweld te voorkomen of te beperken en heeft daarnaast de morele verplichting om incidenten van agressie en geweld te melden. De politieke ambtsdrager heeft de plicht agressie en geweld te melden. De politieke ambtsdrager denkt bij elke handeling altijd eerst aan zijn eigen veiligheid, de veiligheid van zijn collega's en neemt geen onnodige risico's.

De politieke ambtsdrager spreekt de burger, die de huisregels en fatsoensnormen overtreedt altijd aan en mag, bij overtreding van de huisregels en fatsoensnormen door een burger, te alle tijden de dienstverlening op dat moment staken.

3.3 De griffier

De griffier fungeert als klankbord voor de raadsleden. Een klankbord fungeert als vertrouwenspersoon voor het raadslid, zijnde een vertrouwelijk aanspreekpunt voor vragen en/of problemen op het gebied van agressie, geweld en bedreigingen. Stimuleert het melden van agressie en geweld en zorgt voor bewustwording rond het thema. Ondersteunt en adviseert de gemeenteraad bij het zorgvuldig omgaan met situaties van agressie, geweld en bedreiging.

3.4 De gemeentesecretaris

De gemeentesecretaris fungeert als klankbord voor de collegeleden. Een klankbord fungeert als vertrouwenspersoon zijnde een vertrouwelijk aanspreekpunt voor vragen en of problemen op het gebied van agressie, geweld. Stimuleert het melden van agressie en/of geweld en zorgt voor bewustwording rondom het thema. Ondersteunt en adviseert het college bij het zorgvuldig omgaan met situaties van agressie, geweld en bedreiging.

3.5 De kabinetchef

De kabinetchef adviseert gevraagd en ongevraagd de burgemeester ter zake van zijn (wettelijke) verantwoordelijkheid op het gebied van agressie jegens politieke ambtsdragers. Adviseert de burgemeester bij situaties van agressie en/of geweld. Ondersteunt bij het doen van aangifte. Onderhoudt contact met de politie.

3.6 De agressiecoördinator

De agressiecoördinator adviseert de griffier, gemeentesecretaris en kabinetchef op het vergroten van de bewustwording van de politieke ambtsdragers om zodoende agressie en geweld beter te kunnen hanteren. De agressie coördinator ondersteunt en bewaakt namens de werkgever de uitvoering van de maatregelen uit dit protocol en ziet toe op een eenduidige registratie van agressie incidenten. De agressie coördinator ziet ook toe op de nazorg en coördineert de afhandeling van schade. Voor het opstarten van trauma opvang of bedrijfsmaatschappelijke hulp schakelt de agressiecoördinator met de Arbo coördinator.

De agressiecoördinator zorgt in overleg met de Arbo coördinator voor een melding bij de arbeidsinspectie als:

- De politieke ambtsdrager overlijdt aan de gevolgen;
- De politieke ambtsdrager lichamelijk of geestelijk letsel oploopt;
- De politieke ambtsdrager in het ziekenhuis moet worden opgenomen;
- De politieke ambtsdrager blijvende schade overhoudt aan de gezondheid.

4 Definities

4.1 Politieke ambtsdragers

Onder politieke ambtsdragers wordt verstaan de bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van de gemeente Venlo. Bestuurders zijn de burgemeester en wethouders. Volksvertegenwoordigers zijn de raadsleden.

4.2 Burger(s)

Onder burgers wordt in dit protocol verstaan inwoners van de gemeente Venlo, vertegenwoordigers van bedrijven en organisaties of andere personen die in contact treden met de politieke ambtsdragers van de gemeente Venlo.

4.3 Organisatiegrens: Zero Tolerance

Zero Tolerance geeft een eenvoudig en duidelijk referentiekader, zowel voor de burger als voor de politieke ambtsdrager. *Zero Tolerance* betekent niet dat iedere vorm van agressief gedrag direct wordt gesanctioneerd. Het betekent dat iedere vorm van agressief gedrag altijd wordt opgemerkt en dat de overtreder wordt aangesproken. Zeker bij minder ernstige vormen van agressie krijgt hij/zij gelegenheid om het gedrag te veranderen.

4.4 Agressie en/of geweld

Agressie en geweld is het welbewust verbaal uiten, gebruiken van fysieke kracht of macht, dan wel het dreigen daarmee, gericht tegen een politieke ambtsdrager, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van de publieke taak, wat resulteert of waarschijnlijk zal resulteren in een gevoel van bedreiging, materiele schade, letsel, psychische schade of de dood.⁴

Het protocol onderscheidt 3 vormen van agressief gedrag, te weten (non-) verbaal agressief gedrag (bijv. schelden, smaad, discrimineren), persoonlijk agressief gedrag (bijv. bedreiging, intimidatie, politieke ambtsdragers onder druk zetten) en fysiek agressief gedrag (bijv. vernieling, mishandeling). Dit is verder uitgewerkt in bijlage II.

Ook werk gerelateerde incidenten in de privé situatie en agressie en geweld tegen direct familie, vallen daar onder zoals ook incidenten via social media, telefonisch of per post.

---

⁴ Bron; programma veilige publieke taak 2017

5 Bijlagen

5.1 Bijlage Checklist incident

De checklist wordt doorlopen bij de bespreking van een incident. Op deze manier worden geen punten vergeten.

Checklist bespreken incident

- ❑ Incident: *Probeer het incident zo letterlijk mogelijk te omschrijven (gebeurtenis, gedachte en gevoel)*
- ❑ Aangifte: *is het incident strafbaar? Bij ja, altijd aangifte. Nee, melding maken bij politie*
- ❑ Maatregelen: *zie bijlage 5.2 protocol*
- ❑ Schade: *Is er schade ontstaan? Schade verhalen op dader → civiel of strafrechtelijk*
- ❑ Communicatie: *Moet er intern of extern gecommuniceerd worden? Is de familie ingelicht?*
- ❑ Opvang (familie): *Heeft betrokkene (en familie) opvang en nazorg nodig?*

5.2 Maatregelen en sancties

5.2.1 Maatregelen

- Melding bij politie (als het gedrag niet strafbaar is maar wel grensoverschrijdend) dan wordt het incident in het systeem gezet en dient als het ware voor dossieropbouw;
- Doen van aangifte bij een strafbaar feit;
- Verzenden van een waarschuwingsbrief naar de dader waarin wordt aangegeven dat de dader een grens heeft overschreden en dat dit niet wordt getolereerd;
- Ordegesprek waarin de dader wordt aangesproken op het gedrag;
- Toegangsverbod tot gemeentekantoor(ren);
- Straatverbod in de buurt van de woning van de politieke ambtsdrager door burgemeester;
- Verhalen van materiele en of immateriële schade op de dader(s);

5.2.2 Sancties

Dit overzicht geeft weer, wanneer welke sanctie wordt toegepast.

Soort	Ongewenst gedrag	Nadere omschrijving	Sancties
(Non) verbaal agressief gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Belediging • Schelden • Schreeuwen • Vernedering • Aantasten goede naam of eer, zwart maken, smaad • Treiteren • Discriminatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanhoudend schelden, grieven, kwetsen, krenken of gebaren (bijv. middelvinger opsteken) • Aanhoudend kleineren, minderwaardig behandelen • Het opzettelijk schaden van iemands goede naam, eer of reputatie • Aanhouden plagen, pesten of sarren • Opzettelijk kwetsend onderscheid maken naar herkomst, seksuele geaardheid of religie 	<ul style="list-style-type: none"> • Mondeling waarschuwen • Ordegesprek (optioneel) • waarschuwings brief (optioneel) • altijd ordegesprek en aangifte bij discriminatie
Persoonlijk agressief gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Houding, gebaar, volgen, stalken, intimidatie • Bemoeilijken/bnmo gelijk maken of juist dwingen tot handelingen/werkzaamheden • Dreigen met zelfmoord • Lokaalvredebreuk • Schenden, kwetsen van het schaamtegevoel, eerbaarheid, seksuele intimidatie • Poging tot schoppen, slaan, verwonden • Op de persoon of directe naasten gerichte bedreiging bijvoorbeeld dreiging met de dood 	<ul style="list-style-type: none"> • Aannemelijk is dat geweld zal plaatsvinden of bij herhaling opzettelijk hinderlijk volgen • Opzettelijk stelselmatig (ver)hinderen of dwingen tot het uitvoeren van taken of werkzaamheden • Het, na vorderen (3x herhaald) ongeoorloofd aanwezig zijn in een openbaar gebouw • Seksueel gerichte kwetsende houding, handeling of opmerking, seksueel getinte aandacht • Daadwerkelijk poging tot schoppen, slaan of verwonden • Op de persoon of direct naasten gerichte bedreiging dat de dreiging uitgevoerd zal worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Toegangsverbod • Contactverbod (optioneel) • Aangifte doen
Fysiek agressief gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Mishandeling, verwonden schoppen • Aanranding • Beetpakken, duwen, trekken, slaan, spugen, gericht gooien met voorwerpen • Wapengebruik • Vernieling 	<ul style="list-style-type: none"> • Opzettelijk toebrengen van letsel, het voelen van pijn • Tegen de wil van het slachtoffer seksuele handelingen ondergaan • Gerichte agressieve handeling • In het bezit hebben van en of dreigen met wapen • Schade aan zaken of goederen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Toegangsverbod • Contactverbod • Aangifte doen

5.3 Collegiale opvang – gesprekken

Eerste gesprek (binnen 24 uur)

Direct na een agressie incident gaat het er om de veiligheid te herstellen en steun te bieden aan de betrokkene(n). Het eerste gesprek heeft als doelen: veiligheid, emotionele ondersteuning en praktische hulp bieden, informatie geven over het verwerkingsproces en vervolgafspraken maken. Het is vooral belangrijk om betrokkene het verhaal te laten vertellen en te onderzoeken waar hij of zij behoefte aan heeft. Wellicht moeten er (praktische) zaken worden geregeld (informereren thuisfront, aangifte doen, schade e.d.).

Tweede gesprek (binnen drie dagen na het incident)

Het doel van dit gesprek is net als bij het eerste gesprek het bieden van een luisterend oor en steun (emotioneel en praktisch). Daarnaast is het belangrijk dat samen met de betrokkene het verloop van de afgelopen dagen in kaart wordt gebracht en zodoende meer informatie wordt verkregen over het verwerkingsproces.

Derde gesprek (na 4 - 6 weken (of eerder voor zover nodig)

Naast emotionele ondersteuning, gaat het tijdens het derde gesprek om de terugblik op de gebeurtenis en de periode daarna. Het is belangrijk om stil te staan bij eventuele veranderingen in de kijk op het ambt en het functioneren daarbinnen, het privéleven en persoonlijke beleving. Bij mogelijke signalen op stagnatie van het verwerkingsproces is het zinvol om de betrokkene in ieder geval door te verwijzen naar professionele hulpverlening.

5.4 Gegevens vertrouwenslijn

Incidenten tegen burgemeester, wethouders en raadsleden kunnen door betrokkenen (vertrouwelijk) worden gemeld aan de beroepsverenigingen (Nederlands Genootschap van Burgemeesters, wethoudersvereniging respectievelijk de Vereniging voor raadsleden).

Speciaal voor politieke ambtsdragers is er een vertrouwenslijn in het leven geroepen. Deze biedt mentale ondersteuning na een incident en hulp bij het afwegen van de noodzaak tot melden en aangifte. Het telefoonnummer van de vertrouwenslijn is 088 - 55 43 288 (zie www.devertrouwenslijn.nl).

De burgemeester kan daarnaast 24 uur per dag contact opnemen met de crisislijn van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters: 070 – 37 38 080. Zie ook www.burgemeesters.nl

Ook de wethoudersvereniging ondersteunt wethouders. Contact kan worden opgenomen via www.wethoudersvereniging.nl, of telefonisch: 070 – 37 38 123. De wethoudersvereniging werkt samen met de Vertrouwenslijn.

Raadsleden kunnen bellen met de Vereniging voor Raadsleden, Raadslid.NU, telefoon: 070 – 37 38 195 (www.raadslid.nu).

5.6 Bijlage emotie of agressie (hulpmiddel)

EMOTIE OF AGRESSIE?	EMOTIONEEL GEDRAG		AGRESSIE (Non-)verbale Agressie	AGRESSIE Bedreiging, Intimidatie Ondernijning	AGRESSIE Fysiek Geweld
GEDRAG VAN DE BURGER	<p>Gedrag gericht op zichzelf en op de eigen situatie</p> <p>Vaak te herkennen aan het woordje "Ik".</p> <p><i>Uitzondering of begrip vragen, klagen, excuus verzinnen, beroep op redelijkheid doen, afhankelijk gedrag, claimen</i></p>	<p>Kritiek op regels, beleid en/of bestuurlijk orgaan</p> <p>Vaak te herkennen aan het woordje "Julie".</p> <p><i>In discussie gaan, ter verantwoording roepen, beschuldigen, schande spreken, machtsstrijd, obstructie</i></p>	<p>Gericht op de politieke ambtsdrager</p> <p>Vaak te herkennen aan het woordje "Jij".</p> <p><i>Samen, zuigen, treiteren, uitlokken, grof zijn, schelden, belachelijk maken</i></p> <p>Organisatie bepaalt wat wel/niet acceptabel is</p>	<p>(Non) verbaal dreigen Dreigen met geweld Intimideren Ondernijnen Seksuele intimidatie</p> <p><i>Gaat een stap verder dan verbale agressie. Het kan ook gaan om een suggestie van geweld of het openlijk hiemee dreigen. Het gedrag is op jou persoonlijk gericht. De uiting van agressie levert mogelijk ook gevaar op voor de burger zelf of voor anderen. Bedreiging van politieke ambtsdragers kan de besluitvorming beïnvloeden en is daarmee een vorm van ondernijning</i></p>	<p>Schoppen, Slaan, Spugen, Beetpakken, Trekken, Vernielen, Voorwerpen gooien</p> <p><i>Gaat een stap verder dan bedreiging of intimidatie.</i></p> <p><i>Het gedrag is gericht op personen en/of zaken</i></p>
STANDPUNT ORGANISATIE (ORGANISATIE-NORM)	<p>Burgers mogen klagen en boos en geïrriteerd zijn.</p> <p>In de aanpak is de politieke ambtsdrager aan zet.</p>	<p>Burgers mogen kritiek hebben op het beleid en de regelgeving en mogen dit uiten en boos en geïrriteerd zijn.</p> <p>In de aanpak is de politieke ambtsdrager aan zet.</p>	<p>Burgers mogen <u>niet</u> persoonlijk worden richting politieke ambtsdragers. We gaan pas verder in gesprek wanneer de burger met dit gedrag stopt. Als het gedrag niet stopt beëindigen we het gesprek en nemen we passende maatregelen.</p>	<p>Burgers mogen politieke ambtsdragers niet bedreigen of intimideren. Ondernijning van de lokale democratie wordt niet geaccepteerd. We beëindigen in zo'n geval het gesprek en nemen gepaste maatregelen.</p>	<p>De veiligheid van politieke ambtsdragers gaat boven alles. Burgers mogen dus niet fysiek worden naar personen en/of zaken.</p>
MELDEN EN AFHANDELEN?	<p>Niet melden, tenzij het gedrag aanhoudt en er een patroon ontstaat</p>	<p>Niet melden, tenzij het gedrag aanhoudt en er een patroon ontstaat</p>	<p>Als de burger zich positief corrigeert na te zijn aangesproken op zijn/haar gedrag wordt er niet gemeld. Bij aanhoudend gedrag wordt het gedrag wel gemeld en afgehandeld conform sanctiebeleid van de gemeente. Het doel is regie voeren op de interactie</p>	<p>Altijd melden en afhandelen conform sanctiebeleid van de gemeente. Het doel is regie voeren op de interactie</p>	<p>Altijd melden en afhandelen conform sanctiebeleid van de gemeente. Het doel is regie voeren op de interactie</p>